

[Udenrigsministeren.]

som har særlig Sagkundskab paa disse bestemte Omraader, og som ikke har været med som Repræsentanter for deres Parti ved den Lejlighed. Det er ogsaa rigtigt, at man maaske kunde have naaet mere, hvis det erhvervspolitiske Nævn var draget med ind i Forhandlingerne. Men jeg har maattet sige i det andet høje Ting, at dette Nævn har ført en meget beskeden og tilbagetrukken Tilværelse, saa længe det har bestaaet, og jeg har ved tidligere Lejlighed sagt, at hvis der var Ønske om det ene eller det andet Spørgsmaals Forelæggelse for det erhvervspolitiske Nævn, saa havde jeg været fuldstændig rede dertil. Det har jeg sagt, og det, som jeg har udtalt i Folketinget forleden, kan jeg gentage nu her, at hvis der i den Henseende er noget Ønske, skal jeg gerne give Oplysninger disse Ting vedrørende og i Fremtiden ogsaa tage Drøftelser med det erhvervspolitiske Nævn. Men da det jo ikke staaar direkte i Forbindelse med Udenrigsministeriet, saa maa det være den naturlige Vej, at Ønsker om saadanne Drøftelser kommer fra det erhvervspolitiske Nævn.

Den ærede Ordfører for Det konservative Parti føjede til, at Partiet beklagede, at man under Forhandlinger af denne Karakter stod svagt, fordi man ikke havde et andet told- og handelspolitisk System end det, vi har i Danmark. Ja, dette told- og handelspolitiske System, som vi nu har i Danmark, har vi haft langt tilbage i Tiden. Det bestod uanfægtet ogsaa i den Tid, da Det konservative Parti stod ved Styret i Danmark med en særegen Magtfuldkommenhed, og de Forhandlinger, der har været ført forud for den nuværende Situation, er løbet ud i, at man ikke har kunnet tage Beslutning om at ændre dette told- og handelspolitiske System. Jeg skal ikke blande mig i den gamle Strid om, hvorvidt under tidligere Vilkaar det ene eller det andet System, Mestbegunstigelsessystem eller Tarifsysteem, Minimaltakster og Maksimaltakster, og hvad det nu er, man har anvendt af saadanne Systemer, er mest egnet som politisk Forhandlingsinstrument. Thi alt dette har i Øjeblikket kun teoretisk Interesse, i hvert Tilfælde saa længe den nuværende Situation foreligger. Erfaringen viser, at intet Lands hidtidige handels- og toldpolitiske System under den nuværende Krise har været et overlegent Forhandlingsinstrument. Er der nogen, der har staaet stærkt i disse Forhandlinger, turde det siges at være Storbritannien, men Storbritannien har haft og har i alt væsentligt et handelspolitisk System,

der har svaret til det, vi har haft. Forholdet mellem Staterne med Hensyn til Mulighed for at gøre sig gældende under Forhandlingerne i de sidste Aar har været afhængigt af praktiske økonomiske Forhold, hver Stats særegne Betingelser for at kunne klare sig selv; Muligheden for at være sig selv nok, hvis man ikke kunde komme til Rette med andre, ikke derimod af, om man i tidligere Tid har haft det ene eller det andet told- og handelspolitiske System, thi intet af disse Systemer spiller nogen stor Rolle for Tiden. I intet af disse forekommer Valutaattester, Kontingenter og meget andet af det, som for Tiden er det egentlige handelspolitiske Instrument Staterne imellem. Jeg tror derfor ikke, der er noget Grundlag for den Beklagelse, man har været tilbøjelig til at fremføre under de Drøftelser, vi har haft om disse Spørgsmaal.

Jeg kan heller ikke paa nogen Maade indrømme, at de forskellige Aftaler har en *tilfældig* Karakter. De har en *forskellig* Karakter, efter som det er det ene eller det andet Land, vi har forhandlet med, fordi disse andre Lande anvender forskellige Systemer og staaer i forskellig Stilling til os, men for vort Vedkommende har Sagen ikke været Tilfældigheder undergivet. Alle disse Forhandlinger har været ledet af en ganske bestemt Tanke, nemlig Tanken om at opnaa det bedst mulige under de nuværende Vilkaar ved at indrette os efter den Tilstand, der faktisk fandtes i Verden, hvilket i hvert givet Tilfælde vil sige: fandtes i det Land, vi forhandler med. Der er imidlertid en Bekymring, som kom til Orde i det andet høje Ting, og som den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti ogsaa fremførte i Dag; det er Bekymringen for, at vi ved de Aftaler, som vi har truffet i de sidste Aar, først med Storbritannien, derefter nu med Tyskland — den sidste gælder for et betydeligt kortere Tidsrum end den første —, skulde kunne komme i en Situation, som vi ikke kan klare, komme i en vis Modsigelse mellem de Ønsker og Forventninger, som mere eller mindre berettiget kunde rejse sig fra det ene eller det andet af disse Landes Sider. Dertil kan jeg svare i Tilslutning til Udtalelserne fra den ærede Ordfører for Partiet Venstre (Hauch), at den Aftale, der her sluttes med Tyskland, vanskeliggør i hvert Fald intet i Forholdet til England. Sker der nogen Forandring i Forhold til forrige Aar, da bliver det vist snarere en Lettelse, end det bliver en Vanskeliggørelse. Men i det hele maa jeg gentage, hvad jeg har sagt i Folketinget, at den Metode, som vi anvender med Hensyn til